

7. 5. 2019

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vybrané aspekty SRO po připravované novele ZOK

Novela[1] zákona o obchodních korporacích („ZOK“)[2] se sice nachází teprve ve stádiu projednávání v rámci Hospodářského a Ústavně právního výboru, s ohledem na její rozsáhlost si však dovolíme shrnout a upozornit na některé její podstatné změny týkající se úpravy společností s ručením omezeným již nyní.

Odstoupení z funkce jednatele

První změna, na kterou bychom chtěli poukázat, se týká institutu odstoupení z funkce jednatele, který bude možné nalézt v novém znění § 58 ZOK (jenž se obecně vztahuje k odstoupení z funkce člena voleného orgánu). Toto ustanovení se pak nápadně podobá úpravě známé z § 66 odst. 1 obchodního zákoníku („ObchZ“)[3], k níž se zákonodárci navrátili s ohledem na problémy, jež měla současná právní úprava v praxi činit.[4]

DRV LEGAL | ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ | LAW OFFICE

Problematickou je zejména otázka počátku běhu lhůty pro ukončení funkce člena voleného orgánu, neboť znění zákona a judikatura se rozcházejí se závěry, dosahovanými některými odborníky. Z lingvistického znění právní úpravy obsažené v § 59 odst. 5 ZOK totiž vyplývá, že *„odstupující člen oznámí (pozn.: vloženo autory) své odstoupení orgánu, který jej zvolil, a jeho funkce končí uplynutím jednoho měsíce od doručení tohoto oznámení“*. [5] Rozhodovací praxe soudů vztahující se sice ještě k ObchZ, nicméně aplikovatelná i pro podmínky ZOK, pak dovodila: *„doručením odstoupení společnosti nastávají účinky oznámení příslušnému orgánu společnosti...“* [6] V rozporu s uvedeným však někteří autoři dovozují, že *„v ostatních případech, kdy členy statutárního orgánu (akciové společnosti i společnosti s ručením omezeným) volí valná hromada, je odstoupení oznámeno valné hromadě pouze tehdy, je-li tato svolána, na pořad jednání je zařazen bod „volba nového člena statutárního orgánu“ a v rámci jeho zdůvodnění [§407 odst. 1 písm. f) ZOK] je uvedeno, že konkrétní člen statutárního orgánu odstoupil z výkonu funkce. Odstoupení je oznámeno dnem, kdy se koná (resp. má konat) takto svolaná valná hromada; od tohoto dne běží měsíční doba...“* [7]

V návaznosti na tyto závěry mění novelizované ustanovení v případě společnosti s ručením omezeným lhůtu, jejímž uplynutím dojde k zániku výkonu funkce jednatele. Po přijetí novely tak bude platit, že funkce jednatele skončí dnem, kdy odstoupení projednal nebo měl projednat orgán, který člena voleného orgánu zvolil, tudíž valná hromada. Valná hromada pak bude povinna projednat odstoupení bez zbytečného odkladu, nejpozději však na nejbližším zasedání poté, co bylo odstoupení společnosti doručeno. Odstupujícím jednatelům bude proto vhodné doporučit, aby zároveň s

odstoupením ze své funkce svolali valnou hromadu k projednání tohoto odstoupení.

S ohledem na rovněž v praxi problematické posuzování „nevhodnosti“ doby pro odstoupení z funkce člena voleného orgánu pak navrhovaná úprava ZOK právě pravidlo o zákazu odstoupení člena voleného orgánu v době, kdy je to pro korporaci nevhodné, již neobsahuje.

Změna v rozhodování *per rollam*

Z důvodu dosavadního nesouladu s unijním právem[8] přináší novela ZOK také novou úpravu formy rozhodnutí, jež má být přijato mimo zasedání valné hromady společnosti s ručením omezeným. Pokud zákon pro přijetí určitého rozhodnutí[9] valné hromady vyžaduje osvědčení veřejnou listinou, bude muset mít, na rozdíl od současné právní úpravy, formu veřejné listiny i návrh rozhodnutí *per rollam*. K naplnění takto stanovené podmínky by pak dle zákonodárců mělo postačit rozeslat společníkům pouhé kopie notářských zápisů o návrzích rozhodnutí *per rollam*. To znamená, že v důsledku novelizované úpravy by nemělo docházet k neúměrnému zvýšení nákladů jednotlivých společností spojených s rozhodováním *per rollam*. [10]

Podíl s vysílacím právem

Navrhovaná novela dále v § 194a ZOK přichází s novým zvláštním druhem podílu. Tímto by měl být podíl s tzv. vysílacím právem, tedy podíl, s nímž je spojeno oprávnění jmenovat jednoho nebo více jednatelů a takto jmenovaného jednatele odvolat. Celkový počet uvedeným způsobem jmenovaných jednatelů pak nesmí být větší než počet jednatelů volených valnou hromadou. Právě s ohledem na popsané pravidlo o omezení počtu jmenovaných jednatelů se však domníváme, že ač se zdá být toto právo, spojené se zmíněným zvláštním podílem, pro strukturování společnosti s ručením omezeným přínosným, větší rozšíření do praxe by jistě přineslo neomezení počtu takto společníky jmenovaných jednatelů. Při existenci dvou a více společníků se nabízí oprávnění, aby každý z nich měl ve společnosti tzv. „svého jednatele“, kdy toto oprávnění by bylo doplněno o určení, že jednatelé budou tvořit kolektivní orgán. Dle našeho názoru je však nadbytečné, aby nad jednatele volené společníky, volila další jednatele i valná hromada. [11] Lze tak předpokládat, že situace bude nadále řešena spíše prostřednictvím dohod společníků (akcionářských dohod) mimo společenskou smlouvu.

S ohledem na uvedené se přimlouváme za změnu § 194a ZOK tak, aby byla výše popsaná limitace maximálního počtu vyslaných jednatelů zmírněna alespoň možností odlišného ujednání v zakladatelském právním jednání. Druhá věta jmenovaného ustanovení by pak mohla znít například následovně: *„Celkový počet takto jmenovaných jednatelů nesmí být větší než počet jednatelů volených valnou hromadou, nestanoví-li zakladatelské právní jednání odlišně.“* Takováto úprava by nato mohla zavést do praxe větší variabilitu strukturování společností s ručením omezeným.

Pokyny valné hromady jednatelům

Novela také významně doplňuje znění § 195 odst. 2 ZOK: *„Jednatel se řídí zásadami a pokyny schválenými valnou hromadou, pokud jsou v souladu s právními předpisy a společenskou smlouvou. Nikdo však není oprávněn udělovat jednatelemi pokyny týkající se obchodního vedení; tím není dotčen § 51 odst. 2.“* [12] V tomto ustanovení nově přidaná první věta by pak dle našeho názoru mohla být bez věty druhé interpretována tak, že jsou jednatelé povinni řídit se i takovými pokyny valné hromady, jež se týkají obchodního vedení.

Z předneseného vyplývá, že i v případě tohoto ustanovení se ZOK vrací k úpravě, kterou bylo dříve možné nalézt v § 135 odst. 2 ve spojení s § 194 odst. 4 ObchZ. Zákonodárce v důvodové zprávě k navrhované novele uvádí, že cílem nadepsané úpravy je postavit na jisto, že valná hromada může

jednateli udělovat strategické a koncepční pokyny, jež však nemají být zaměňovány s pokyny týkajícími se obchodního vedení. I v tomto případě bychom doporučovali ustanovení formulovat spíše tak, aby z něj zřetelně vyplývalo, jaké konkrétní pokyny jsou pro jednatele závazné – strategické a koncepční pokyny. V daném ustanovení by bylo dle našeho názoru vhodné upravit též možnost zakotvení nutnosti získání souhlasu valné hromady pro určitá jednatelem činěná právní jednání, a to dle pravidel obsažených v zakladatelském právním jednání.

Jiná omezení převodu podílu

Další změnu přináší nově navrhovaný § 209 odst. 4 ZOK, jenž po vzoru úpravy akciové společnosti (§ 271 odst. 3 ZOK) zavádí pravidlo, že v případě, kdy by byla převoditelnost podílu omezena jinak než udělením souhlasu některého z orgánů společnosti, a přesto by byla převodní smlouva uzavřena v rozporu s tímto omezením, byla by tato smlouva neplatná.

Domníváme se, že ačkoli předmětné ustanovení výslovně neuvádí, že v něm uvedená omezení jsou pouze ta, jež vyplývají ze zakladatelského právního jednání, nelze dané ustanovení vykládat tak, že by jiná než právě v zakladatelském právním jednání upravená omezení, mohla způsobovat neplatnost převodní smlouvy.

Opačný výklad by totiž znejistil postavení třetích stran nabývajících obchodní podíl, neboť by jim existence jiných dohod než těch zakotvených ve společenské smlouvě nemusela být známa.

I v tomto případě bychom proto doporučili obě ustanovení ZOK, jak § 209 odst. 4 ZOK v případě společnosti s ručením omezeným, tak i § 271 odst. 3 ZOK v případě akciových společností, upravit v tom smyslu, že omezeními se rozumí pouze ta, která jsou uvedená v zakladatelském právním jednání, respektive ve stanovách obchodní korporace.

Případné porušení jiných omezení převoditelnosti, například sjednaných v dohodách společníků či v akcionářských smlouvách, totiž může mít za následek pouze právo na náhradu škody nebo jiné sankce ujednané v takovýchto smlouvách.

JUDr. Tomáš Rada, Ph.D.

advokát

Mgr. Jolana Štěpaníková

advokátní koncipient

[DRV Legal, s.r.o. advokátní kancelář](#)

Hlinky 505/118,
603 00 Brno

Vodičkova 791/41,
110 00 Praha

tel. +420 543 216 742

e-mail: info@drvlegal.cz

[1] Sněmovní tisk 207 část č. 1/10. V. n. z., kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a

další související zákony.

[2] Zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech, v platném znění.

[3] Zákon č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, v posledním platném znění.

[4] Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony. Sněmovní tisk 207/0 část č. 1/10. VI. n. z., kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony, s. 120-121.

[5] Zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech, v platném znění.

[6] Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2863/2008 ze dne 10. 2. 2009, dále podobně též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009 sp. zn. 23 Cdo 3867/2007, případně usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 7. 2008 sp. zn. 7 Cmo 56/2008.

[7] ČECH, Petr, ŠUK, Petr. Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní). Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2016, s. 136.

[8] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností.

[9] Typicky rozhodnutí týkající se změny obsahu společenské smlouvy dle § 171 odst. 1 písm. a) ZOK.

[10] Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony. Sněmovní tisk 207 část č. 1/10. VI. n. z., kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony, s. 161.

[11] Při modelovém případě 3 společníků, každý s oprávněním jmenovat jednatele, by společnost dle navrhovaného znění § 194a ZOK musela mít nejméně 6 jednatelů, aby každý společník mohl mít tzv. svého jednatele a zároveň, aby jejich celkový počet nepřesáhl počet jednatelů volených valnou hromadou.

[12] Sněmovní tisk 207 část č. 1/10. VI. n. z., kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)